

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлан. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕ-КОПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зал.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол.,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-00 зал. Німеччині 7-50 зал.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 20 ч. н. Румунії 150 лей, Данії
7-00 кр., Австрії 7-50 зал.—
Зима адреси 1-30.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Нові вибори на Волині.

Львів, 26 лютого 1930.

Найвищий Суд уневажнив вибори до сою-
му у 57 виборчих округах Луцьк-Рівно-Косто-
нів та вибори до сенату у Волинському вое-
водствах. До 14 днів після передачі цього рішен-
ня до відома маршалам союму і сенату (це вже
ставось), генеральний виборчий комісар роз-
яснює термін нових виборів. Населення трьох
повітів луцької округи та цілого волинського
воеводства стане знову перед завданням вибору
нових своїх заступників до законодавчих па-
лат. Найбільш актуальним питанням дня ста-
ють тепер волинські вибори.

Волинські вибори! Вони вже безумовно
перейшли до історії — і ті вибори з 1922 і ці
з 1928. У 1922 році 16 посольських мандатів і 5
сенаторських з трьох виборчих округ Волині
від одного дісталися українській листи, бо
до суті „16-ка“ була листом українською, з від-
ступленнями на ній місця представництву інших
непольських народів Волині, звязаних одною
долю. В несповна 6 літ згодом сталося велике
диво. Замість 16-ти мандатів, та сама листа здо-
була — одна мандат до союму й ніякого до се-
нату. Взагалі українських мандатів дала Во-
линь 6 до союму та 1 до сенату. Решту манда-
тів — 10 до союму і 4 до сенату — дістала поль-
ська урядова листа, на яку, для замирення очей,
писаво також кілька місцевих „порядних ру-
сиків“ як Богуславський, Сегейда, Острейко.
У перших виборах населення могло висловити
більш-менше свободі свою волю, — воно й
висловило її. При слідуючих виборах уряд — ка-
кільки словами мін. Скалковського — взяв „ак-
тивну участь“, яка саме й прославилася не лише
на Волині, але й на широкому світі, бо відкрила
нову добу „правди“: що на Волині взагалі
українців нема, а цювавши є вони у виді не-
залежної „меншости“, та що величезну „біль-
шість“ терять там поляки! Так бодей кожний
мусь зрозуміти етнічний характер волинської
лиси, дивлячись на відношення польських і у-
країнських мандатів. Ближчий розгляд тих манда-
тів казав ще подумати, що на Волині нема
жодної справді майже зовсім народу, свідомого
свої української національності, бо на тих 6
українських мандатів — половина перейшла
під прапор інтернаціоналізму, а ще два даль-
ші — так само з підстерезуванням на першому
місті моменту соціального, а не національного!
Безсумнісний корінь-польський край, а доміш-
кою абаліжучого банально радянською гра-
ничною націоналістичного населення!

Перетнувши стріку і вола трісла. Побо-
рвати одну листу і підтримувати іншу — це
не було уявляти, але так одним мотком висити
з попередній разі три чвертьтини населення
краю, як був казаво широкий жист. І воевода
Мех за великою оригінальністю розуміння „актив-
ності“ української адміністрації в парламентар-
них виборах — отримав джисію. Але на соймо-
них далах аж одне знайшлося десяти пред-
ставників польської „лиси“ в році „представ-
ників“ української Волині. Аж ось раптом Най-
вищий Суд розглядаючи волинські виборчі
справи, у першій з них розсудивши справу вибори
Меху, це рішення стало першорядною сен-
сациою для уряду та особи чоловічих канди-
датури і акційного потенціалу Віслюцького.
Ці два факти виборчих репрезентували весь
нашоту „свободного вираження волі“ волин-
ського українського населення! І тому пере-
глядати тих кандидатів відрізу у весь аріст
поставив перед собою питання мотка Меху.
Для польського політичного табору означило
дуже, одне з двох 30, і чоловік фігур
на вістрі оркестру „лиси“ Волинської. За-
ново розгорнувши питання „лиси“ волин-
ської „лиси“ має бути волинський „лиси“ і
волинський „лиси“.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (телефон: 433 — Конто
Почтової Шланги ч. 143.322).

Як Центральна Каса українських кооператив-
принимє вклади ощадності, забезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопе-
ративах, щоб підняти господарський розвій укра-
їнського народу. 1-10

сти: має значіння лише факт, що не листи поль-
ські. Не має значіння, з яких безпосередніх і
посередніх мотивів уневажнено луцькі вибори.
тому байдужі є всілякі на що тему розмови. не
є байдужим лише факт, що оце знову націо-
нальні українські провідники мають змогу вка-
зати масам свого народу, кудю вони мають
йти, а кудю ні. Не-мають теж значіння особи
кандидатів, — має значіння національно-полі-
тичний характер лист, має значіння національ-
но-політичний характер Волині, національно-
політичне освідомлення українських мас.

Так вчать нас дивитися на нинішні воли-
нські відношення самі польські державні діячі.
Розпочав ту науку воевода Мех, який провадив
волинські вибори під девізою нищення „18-ки“
та недопущення ні одної конкурентної поль-
ської листи поза олімпію. Безпощадно б'ючи
по листі б'якою непольських народів, толерую-
чи українські соціалістичну й інтернаціональну
листи й об'єднуючи на одній польській листі
всіх поляків, воевода Мех якнайскраміше ак-
цав на національний характер виборчої бороть-
би на Волині і на тих, які можуть бути „небез-
печні“ та які не є небезпечні. Воевода Мех пі-
шов, але його наваження продовжував його на-
слідник. Цей останній, ставши вже міністром
внутрішніх справ, кинув під адресою украї-
нського національного табору речення: „Ви туди
ніколи не дійдете“. Хоча пізніше міністр пояс-
нив, що мав тут на думці „Берлін“, потім же
знову те берлінське слово окутав дуже туманною
інтерпретацією, оклик міністра про зачинений
вступ на Волинь був безумовно скермований

Хочете мати певність,

що Ваш гірно запрошений гріш не
пропаде, а приноситиме добрі відсотки?
Якщо так, то складайте свої ощадності в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

під адресою українського національного табо-
ру. Не знаємо, наскільки цей оклик був переду-
маний, чи може кинений непроважно, без освід-
домлення собі його логічного ефекту. Фактом
є, що цей оклик під адресою українського на-
ціонально-політичного табору чекає відної від-
повіді з нашого боку.

Дух воеводи Меху та відгук заяв міністра
Юзефського мусять кермувати українською
тактикою у відношенні до волинських виборів.
Прокляттям тяжить на Волині національне роз-
биття при виборах з 1928 р., так чудово вико-
ристане адміністрацією. Виборча ординація
залишає попередні листи з попередніми канди-
датами. Значить: боротьба за національний ха-
рактер Волині буде утруднена знову розбиттям
голосів. Зрозуміння спільного національного
інтересу у всіх українських партій є нині біль-
ше, ніж у 1922 році — це слід з притиском при-
знати. Однак напружити лише розбиття єдино-
го національного фронту з 1928 р. вже при цих
луцьких виборах нелегко, бо вижеться тут ціла
сила різних моментів. У всякому разі, украї-
нський політичний провід, признавши, що з
луцьких виборів мусимо взяти участь, і визна-
вши під уягу всі інші зазначені моменти, має
своїм завданням: ужити всіх можливих засобів
для усунення цих національного розбиття.
Луцькі вибори мають стати першою нагодою
для доказання, що нема чого погрозувати у-
країнському національному таборові, що він
ніколи на Волинь не дійде, бо український на-
ціональний табір був на Волині і є, тому, що
Волинь була і є українська!

Нікчемність душ.

I.

Маємо вже досить фактів, щоб уявити собі
цілком жахливо, що діється на Україні. Арешти.
Я то масові, національно-думачого елементу:
повернення Академії Наук у анархію радян-
ської освітньої політики: зведення цілого шкіль-
ництва до політ-освіти; знищення української
монахальної церкви; підпорядкування коопе-
ративної більшості наказам: скрутності „само-
стійності“ комісаріатів спершу закордонних, а на-
кінці і земельних справ; ліквідація всієї земель-
ної власності й заступлення її колективними го-
сподарствами, перетворення посланої акції під
ескортом червоноармійців і т. д. — ось малюнок
радянської діяльності. Не кажу вже про такі
„дрібниці“, як ліквідація в містечках волі слова,
царів, збави, виборів, страху й інших „бур-
жуазних вигадок“...

Людина, що сидить поза межами цього всьо-
го, що користується добродійствами культури,
що не відкидається в ній розвинутих, прива-
чає лише зовнішні ознаки Української Радян-
ської Соціалістичної Республіки, за певну фор-
му української державності — не може відчувати
внутрішньої трагедії, яку переживають ваші лю-
ди, наші воли.

Не бачачи цієї світ такої планетарної акти-
вності. Але рівночасно не бачачи, а впадаючи в без-
сміслюке такого моточного, пастушого в без-
глядного знищення сорочаційного народу. Пе-
сля цього знищення гранічні стовпи по нашій землі:
розсунулися гранічні стовпи по нашій землі:
зникла влада; примінялися різні методи
насилля. Однак український народ остався
самим собою: зі своїми віруваннями, традиціями,
визнанням господарської структури — з усім тим,
що витворюється напруженою тисячелітньою істо-
рією народу, що є „свідомо“ віра яка „всї“ його
честі, як самохальною обраністю, що означає
жодного й жодного з критичного світу.
Навіщо жодного з критичного світу, що не

має релігії, тобто моральних засад: що не має
розуму, як найвищої пізнання свого буття;
що перекреслює вікові традиції, які з маси поко-
лєнних одніми творять найвищу обидливість — на-
цію; що не має побуту, як вияву свого „я“;
словом — народ безбачливий з такою умовою є
засуджений на цілковиту загибелю.

Більшовицькі експерименти — то: бути чи не
бути українському народові. Власне, так вигля-
дає справа — а не тільки над нею легко переко-
нати до повільно делю.

Комуністи, роблячи державний переворот в
Росії, проголосили чудову загалу: „самоопреді-
лення“ — впасть до отчизни“. Це означувало, що
кожний народ може, оскільки цього бажав, відо-
кремитися від Росії й будувати державне життя
по своїй впадоці. Проте, коли повстала Україн-
ська Республіка, до своїх засад звеласи вона не-
вертну: нова нова держава повинна бути наму-
нітичною. І тому починали вони з „допомогою“
практичними масам України, Вілорусії, Грузії то-
що з їх боротьби з українською, білорусською, гру-
зінською й т. д. „буржуазією“...

„Допомога“ почивалася сформуванням ви-
сти т. ч. радянської республіки. В тому часі —
в українській. Тоді комуністи сказали: „Росії —
визволення й визволення України, Грузії, Кав-
казу, Сибіру і т. д., як „маленької“ республіки
Отже, з цілю оборони проти світового імперіалі-
зму, створили Союз — С. С. С. Р.“

Отворили... Далі прийшов нова прокат.
„Союз тільки тоді дасть належний одір буржу-
азному світу, якщо істнуватиме сильна централь-
на державність — зі своїм військом, своєю ди-
пломатією, своїми фінансами, своєю терором,
своїми засобами комуністичної то-що. І цілю украї-
нська впасть до Туркестану, а московська до
— України, і цілю українська діяльність на
землю дасть. Завантажити впасть до грошей
і значних потугах Леніна, сера і масової свідомості
і дасть і обітниця в „допомогі“.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

раніше РОМАН ЗУБИК

ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ ГАЛИШЬКА Ч. 16.

11

А після того прийшов "золотий вік" тобто час "українізації". З кінцями в Останом Вишківці. Н-націоналістична, нешовіністична, неседа-ристична, "українізація"!

„Золотий вік“ приймається усім українським громадянством, як заповість нового життя. Як символ воскресіння української нації. Олії виступають до комуністичної партії, щоб самим стати безліччям радянської державності. Інакше виходить з головною є культурна праця ошукать і знаходити книжки та підручники, працюють у школах, варту у кооперації, перебудовують підземний православний церква.

Олім і другі нерозуміють, що централістичний навір ґрунтований не на те, щоб усамотити Україну, а щоб її азусити. Не на те стоїть по містах і селах московських залоги, не на те органи державного управління знаходяться в руках московських візирчиків, не на те най-ближчі антиції господарського організму вилі-зи з московського центрального осера.

«Українська» виничила всі активні українські національні сили. Вона покликала на арену публичного життя все, що було кращого в українському народі. Вона стала для комуністів найкращим способом обзавладання нації. З одного боку, усувається відрив з комуністичної партії національний елемент (шумськісти). З другого, виліковується із громадського життя національний елемент (Ефремов, Липківський, Чехівський, Ярошенко й сотні інших найкращих представників національної інтелігенції й національної мови). Ось таким чином очищується терен для остаточного удару.

І він приходить... Ліквідується українську національну церкву, нищиться власницький селянський елемент (на Україні мало знаємо з могодської «община»). Визини і несподіваним диктатором України стає Ставін і то тим більшим, що живе в Москві. І то тим беззаставнішим, що не знає йому почуття «шовінізму», І то тим небезпечнішим, що дивиться він на цілий світ очима десінінським.

Пригадаємо трохи історію. Від часів злуки з Москвою (1654 р.) аж до скасування гетьманщини. Приходять на Україну московські залоги; об'єднується в "служилий елемент", ліквідується національний характер української церкви; в обороні "випрацюють мас" обмежуються права гетьмана й козацької старшини; виселяються національні гетьманів до Московщини; по-степово українські війська випихаються поза

Д.Р. ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ

Революційні течії в сучасній фізиці.

Чотири революційні концепції змінили погляд сучасної фізики на світ та його будову та захитали величавою будівлею класичного механістичного світогляду, яка від часів Ньютона іш до яких триптих літ тому, вивчалась така певна, така уgruntована на непохитних основах, що фізика була адовошена, коли яхесь ноне явище або якусь нову категорію явищ уміла звести до добре вивчених законів про рухи класичної механіки. Революцію а поглядом та основах сучасної фізики спричинили: 1) теорія умовности (релятивности) Айнштайна, 2) теорія квантів Планка, 3) відкриття електронів, відомих електричних частинок, менш-більше яких 2000-кратно менших від атомів та звязаної з ними будови атомів, а вікніші 4) теорія матеріальних хвиль та статистичне скоплення явищ природи (статистичне, а не причинове).

1. Як відомо, А. Айнштейн на основі обчислень великого голландського фізика Г. Лорентца та відомого досвіду Майкельсона (Michelson), що космічний етер не бере участі в рухах землі, перший висказав ясно погляд, що нема ані безоглядного руху ані безоглядного часу, а все залежить лише від кожночасового укладу співвідданих, з яким якість явніше зв'язуємо. Простір та час є умови. З того погляду, що в науковім світі викликав рід революції, айнштейн висказав, що найбільша можлива шк. р. та у світі — це шк. р. світла c , що рівняється 300.000 км. на секунду; це абсолютна величина та більшої від неї шк. р. нема й не може

Шовки різнородних виробів по конкурентційних цінах.		
Жіночі: вовни на плаття від 303.		13—
" " " " сукні "		8—
Мужеські " " галстухи "		10—
" " одіяння "		1:30
Полотня на підля "		24—
Ковдри на нати "		9—
Вовняні шали "		
апи, сорвети, дивани, хіданни.		

Розкриття звітності кобасяких класифікації Гусарського Інститута.

межі свого краю, уніфікується земельне право, купуваться п'ячми душ п т з А потім прихо- дить к нещ всякої самостійності Малоросії"

Історія — повторюється. А повторюється вона не тільки в тих же самих умовах, але й у нових. Ми ж то звичайно всі обставини політичних систем дивимось — все сягається до минулості до старих часів з виробленнями металургії густої насиписта Густа на жаль з постійною категорією в історії землі як народів як з постійною категорією без порятунку тих наших які взагалі в Європі або — це місце — від боротьби хитритися

Скоро чи пізно — прихильніть годину заплатити за вічність душі. За цей промлятий обійм котрьозок! який привнес на національну почуття у українських мас так основою що в багрятах москоських багалих вони збоки зивовлення, а в у країнах багрятах — небезпечні поновлення

Централізаційний комуністичний гнет ду-
ши Радянську Україну вже до останнього Да-
іліну — немає місця і не може бути: або укра-
їнізації, як еманация національної культури на-
всёх ділянках життя — і тоді від бітьшовицької
системи залишаться самі тріски, або централі-
стичний комунізм, як еманация московського ду-
ха — в тоді від українізації не залишиться на-
віть трісок.

Або національний світ, як передумова здійснення цієї української державності, або *інтернаціональний світ*, як підстава цілого буття української нації для здійснення чужих ідей. Або *сіховіль*, або — *засіб*...

Tertium non datur!...

О. Ковалевський.

**Пятнистий тиф на Рад.
Україні.**

3 Київ повідомляють, що на Україні започаткувала епідемія пиятистого тифу. Радянський уряд мобілізує 4.000 безробітних лікарів-ч усіх радянських республік для боротьби із тифом на території Радянської України. В деяких околицях тиф уже помер тисячі жертв, особливо в Київщині та Полтавщині.

Аманула в Ангорі.

З Константинополя повідомляють, що король Афганістану Аманула, якого на днях король Надір закликав до повороту до вітчизни ввійти до Ангорі, щоб зложити візиту Кемалі Паші. Король Надір є поважно хорий і не сметься а впливом передати в руки Аманула владу в Афганістані.

бути. Як нема безоглядних рівномірних рухів, а лиш умовні, таксамо й т. зв. змінні рухи, які класична механіка пояснювала діланням притягаючих (відпихаючих) сил, напр. гравітаційних, а також лише умовні, спричинені переходом тіла через т. зв. поле, яке існує довкола кожного тіла, подібно як існує магнетне поле довкола магнету, електричне поле довкола електричного наряду. Ми ніколи не можемо знати, чи якесь тіло порушається напр. прискореним рухом, чи навпаки воно в супокою, а поперемножне пересуваються тіла з відповідним полем (напр. однаково можливий є погляд Птолемея на рух землі і сонця та Коперника. Одне чи інше є простішим, отже й практичнішим).

З теорії Айнштейна пішли й інші висно-
ки. Промінь світла, що — як далі побачимо —
є головню рухом дрібних частинок, електронів,
мусить у сильнім полі, напр. у полі сонця, зміню-
вати свій прямолінійний рух та закривається
відповідно до сили поля. Цей цікавий висновок
Айнштейна дійсно перевірили астрономи, коли
в часі затемнення сонця обсервували звізди, що
находяться на небі в сусідстві сонця; їх промі-
ніння відклонюються від прямої дороги. І інші
висліди з теорії Айнштейна, як напр. переслі-
нення дуговинних ліній Фраунгофера в дуги
звізд та вияснення неправильностей у руху
Меркурія, ствердила астрономія та й то в та-
кій величині, як передбачав творець цієї теорії.

Але ще радикальніші висновки вийшли з теорії умовності Айнштейна. Тут зазначу лише два, а саме: 1) що з цієї теорії виходить тождество матерії та енергії і 2) що наш простір не є безконечним, а є скінченним, якщо ж довести.

Перший висновок Айнштейна каже, що тіло з масою „ m “ має в сукупинку енергію mc^2 (звичайно того „ c “ додано вище); коли ж тіло

Mare nostrum.

Середземне Море і морська політика великих держав.

Недаче п'яťма палицями своєї сильної руки — держить Англієська Імперія Середземне Море з своїм волозінні. Портавтор, Мадита, Родос, Кипр та Суса — ось сторожі англійської дороги до Індії. А запорукую справності в певності цієї дороги — чотириста тисяч тон щосині англійських кораблів на водах цього моря.

І ось на Філіях Середземного Моря дозрівав новий конфлікт — це постійний двобій Франції та Італії за контроль над Чорним флотом цих двох могутностей на цьому морі. Ізав'язує сумі близько чотириста тисяч тон заліза і стали воєнних кораблів. Так отже 500 тисяч тон воєнних кораблів — постійному поготіві: на водах єдиної морської дороги України.

Лондонська конференція поставила собі за завдання обмежити морські зброєння. Та вже в самім святощнім відрізті наради з трьох ключовими питаннями поступувалися канцелярія до морської ваготи: Нобля розроблення атомної зброї забезпечення — лишилися тільки той останній. А три маркантні промови дали цьому порятунок. Говорив Тарліє в "мені французької держави" Німці домагаються — це хочеш м'яку нашої самооборони" — „Англія — це маленька острів, море на наша територія" — проголосив Мекдональд. — „Італія — це край, внаслідок сирівні першої потреби: море — наше життя" — докінчував фашист Гранді.

Делегати Злучених Держав Північної Ам
рики та Японії вголосились були тої коротк
висловом, що їх тези загально відомі та що
окремих справах вони тимчасом не будуть за
вати голосу.

"Пакт дружественства", як називають будучу англійсько-французько-талійську угоду на в'їзд Середземного Моря, до якої по останнім повідомленням мали би приступити і Злучені Держави, зліється в першій мірі на економічних інтересах України.

Яка нага Чорного Моря для української то-
товлі, бачимо найкраще по статистичних об-
численнях експорту України як перед війною, так
тепер. Назвишка торговельного вивозу наг ва-
зом України в 1912 р. дала по найскромніш
обчисленням суму двіста мільонів рублів ма-
том. Торговля з Голляндією, Францією та Італією
до котрих то країні вивіз товарів з України ста-
вилючино Чорним Морем, дав такі числа: До
ляндії Україна вивозила перед війною свої
дукти на суму 62 мільонів рублів, до Франції
29 мільонів, до Італії на 17 мільонів рублів.

По даним радянської статистики цілий мільйон торгівельний рух України йде через морські порти України. А тимчасом Україна тріщить в усіх конференціях, де рішається справа життя, поставлена зовсім на боці і в тій же міри свідком усіх же заходів великих в світі, яких і вона повинна мати рішучий голос.

Париж, 20. лютого 1930.

Д-р Ю. Студинський.

дістає звідкись якусь енергію (напр. в часі руху), то його маса росте відповідно до цієї нової енергії. Закон збереження маси, що є основою хемії, має значіння лиш тоді, коли тіло є супокійно. Очевидно, що коли тіло тратить енергію, меншає і його маса. Те, що маса є мірою енергії і навпаки, має таке значіння: кожна найменша скількість матерії виявляє таку величезну скількість енергії, що якби вдалось її використати (напр. через розбиття маси), то ми мали б невичерпаний запас енергії, цього найважливішого чинника фізичного життя. Це добування енергії з атомів маси бачимо у радіоактивних тіл, що із самочинного розкладу мають постійну температуру вищу від оточення.

Що значить евклідовий, а що неевклідовий? Евклідовий простір (цей наш, звичайний) це простір, в якому існують рівнобіжні лінії, тобто такі, що ніде ніколи не сходяться; такий простір це немов величезний шестистіпний розширений рівномірно на всі боки в безконечність — він ніде не є закривлений або — як кажемо — має кривину 0.

Але це істинування рівнобіжних ліній — славний постулат великого Евкліда — не є правданим без застережень; і зусилля математиків вісімнадцяти віків, щоби цей постулат довести, скінчилися без успіху. І аж XIX вік, завдяки великим математикам, як Гавс, Лобачевський, Рімани, Гельмгольц, Каяли та інші, пізнав, що виключність евклідової геометрії не є оправдана, що можна будувати різні геометрії, де або нема рівнобіжних, або є дві рівнобіжні, себто де через одну точку можуть проходити дві рівнобіжні до третьої, а не лише одна, як в евклідовій геометрії.

Одною з тих неевклідових геометрій є зв. геометрія Ріманна або еліптична, в якій че-

ЧОКОЛЯДУ А. ПЯСЕЦЬКОГО

У Пов. Союзах Кооператив І сільських „МР

ЗА ОКЕАНОМ.
Нове „Товариство Української Молоді“ в Нью-Йорку.

За спонукую д-ра Льюїсина Пегельського розпочався незадовго в Нью-Йорку рух за появою організуванням „Товариства Української Молоді“. Рух цей остаточно увінчався успіхом, коли на чолі організаційного комітету став д. недавно прибувший з Європи з медичних студій у Берліні д-р Юрій Андрейко, бувший голова бувшого „Товариства Української Молоді“, котре поклало стільки праці для прибирання фонду на доінчення студій нашим студентам порозкладці по цілій Європі. Дотепер має Товариство вже коло 30 членів, студентів та студенток різних вищих шкіл з Нью-Йорку й околиці, а перший виступ цього Товариства зазначився товариською забавою для взаємного пізнання в суботу 15 січня в льокалі „Січі“ при 46 Ст. Маркет-пл. На забаву явилися також і запрошені гості, разом около 60 всіх учасників. Молодь співала українські пісні при забаві. Треба надіятися, що в будуччині такі забави будуть відбуватися по Українському Народньому Дому, який अबудовано саме на такі цілі.

Українські коляли у радіо в Дітройті.

Як шороку, український мішаний хор „Бояна“ дав цього року в неділю 12-ого січня віз години п'ятої до пів до шостої вночі, ще один концерт наших колег з міжнародної стації ВНР в Дітроїті. Стація ВНР — одна з найсильніших середземних стейтів Америки, а попередній український (листопадовий) концерт мав перенести міжнародна стація ЕАН-і в Барселоні в Іспанії. Там чули українську пісню і не могли з дива вийти, що в Америці, при англійських об'ясненнях святкувати свято незалежності України. Цьогорічний концерт випав як не ліпше, то певно не гіше від попередніх. Під дирігентурою п. Семела Пелеха й о. Сембратовича в першій частині хор відспівав Тропар Різдва „З нами Бог“, „Слава во вишніх Богах“ (Боготвасного) і „Близи“ (Новелла). В другій частині відспівав коляти на мішаних мужських і жіноч. голосах. З гратуляцій, які хор дістав чи то телефоном чи письмами, визно, що публіка влячно прийняла цей концерт і живо зацікавувалась українцями та їх піснями. При вірній концертній промові о. Сембратовича по англійськи і по українськи, бажаючи американцям щастивого нового року, а українцям веселих свят В безсні д. р. на тій самій стації „Бояна“ дасть щорічний концерт, присвячений пам'яті Тараса Шевченка, про що у свою часі поведомить американський загаль.

Український протигелькогольчий орган в Канаді.

В Елмонтоні, Азбесті, Канада, пихолить український протинальогольний орган „Відродження“, шо його видає товариство тверезости тої самої назви. Шкаво, чи я українські абстиненти в Канаді кермують у своїй акції політичними мотивами („щоб таким чином зменшити державі прибутки“), як це польські офіційні чинники закладають українським абстинентам у краю...

Д-р С. Шухевич, ображений моєю рецензією на його збірку нарисів, витолосив на сторінках „Нового Часу“ (з дня 26 II) оборонну промову проти моєї „алосливости“, з якою я „розправляюся“ (!) також з його особою! Він заявляє прилюдно, що не тримається засади „око за око“, але „люби ближнього, як себе самого“ Стаття називається: „Жидівська напасть“ Вона почва ерудиції, бо є в ній і про воєнні ордери автора, і про „правдивих письменників“, що часами або і постійно уживають хвостика „д-р“, і про різниці між психологією і тислом філософії. Д-рові Шухевичеві вдалося в результаті поставити себе поруч Богдана Лепкого, Назарука, Туряничного, Бабія і Дулка, яких я таксамо аніцив — очевидачки з особистих мотивів. Зробивши собі дилематично таку честь, робить і мені не меншу; навіть не пробіє збавити моїх закидів щодо самої суті твору. Краще було би, якби д-р С. Шухевич у літературній полеміці тримався засади „око за око“ і таксамо, як у судовій сазі, відповідав на кожний закид — аргументом Але, що він поліє засаду „люби ближнього, як себе самого“, за це я йому дуже вдячний; коли він пишеть мене, то бодай не ошальжує при цьому і себе: його стаття — це архитів адвокательського мистецтва, а вразок літературної неграмотности.

М. Рудницький.

Червона армія святкувала 22. лютого 12-річний ювілей існування. Радянська влада пригвоздила армію та весь радянський союз святкувати цей ювілей дуже вчисто. На академії у великому театрі в Москві Сталін, Калінін і Ворошилов були декоровані орденом „червоного прапора“ Ворошилов у началі до війська з нагоди ювілею сказав, що капіталістичні держави готовлять війну проти СРСР і що більшовики мусять збільшувати свою збройну силу.

З наміченим днем відарито нову аптеку при вул.
Коперника ч. 23, (проти павати Сантафі). Аптеку
загосмотрено в усіх віки як також красні й заграничні
спеціфікалі.
1820 1 1

Мр. О Гелльман

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого
Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 738 45-1

— Управа Музею Визвольної Борьби України цим подає до відома українського громадянства, що Музей, завдяки жертвості громадянина К. Лисюка з Нью-Йорку, в листопаді 1929 р. перейшов у власне помешкання (Praha XI., Karlova tř. č. 14.). Вся кореспонденцію, а також грошові й матеріальні жертви проситься адресувати на імя директора Музею, проф. Д. Антоновича: Praha II., Štepanaka ul. č. 49. II. Ukrajinska univerzita — Голова Музею: Д-р І. Горбачевський; секретар: Ст. Сірополько.

— Що з паспортними? Від 25. ц. м. об'язує закон про зменшенні паспортної оплати і подешеві при видачі паспортів. У львівському городському старості урядові заявляють, що не мають дотепер в цій справі жадного розпорядку вищої влади і тому й надаліше об'язують давні паспортні приписи. На що задалася ця кампанія в союзи, коли досі нема виконавчого розпорядку?

— На протиялькогольному фронті. Дня 22 лютого артисти українського театру Когутяк заснували протиялькогольне товариство „Відродження“. Тогож дня відбулись загальні збори цього товариства, на яких вибрано адія у складі: директор Когутяк, голова, п. Горлацький, секретар, скарбник п. Грузь. До товариства вписалось 15 членів із персоналу згаданого театру.

— Крадіж у військовій магазині. У військовій магазині 19. полку піхоти від довгого часу пропадали військові однострої, а крім того замічено, що хтось вимінював старі однострої за нові, очевидно, лишаючи в магазині старі. Недавно арештовано вояків цього полку, Романа Сковронка і Михайла Сендзюка, а крім того арештовано Івана Вйонцка, касарняного огородинника. Арештовані признались, що викрадали з магазину нові однострої, а залишали старі дрантиві. Ці нові однострої продавали ріжним особам, яких також потягнуто до відповідальности. Вся ця справа опинилася перед судом.

— Із хроніки трагічних випадків. У лісах села Лабач, пов. Броди, повісися 60-літній Семко Гаврилюк. Причиною самоубиства була сталі непорозуміння з сином. — У Млиниська в Теревовельщині підчас бійки загинув Адам Свобода. Під замітом убиства арештовано кілька осіб. — В селі Биліні Великій невідомий чоловік стріли до вчителя Михайла Крапачка зі Стебника саме, коли цей учитель перу хвилини перед шлюбом йшов до дому своєї нареченої. Кудя поранила учителя в бік. Правдоподібно виконавцем замаху був якийсь задрісний суперник.

— Село проти міста за дівчину. В Пешановицях біля Кракова жила собі гарненька селяночка. Краса і багатство тої дівчини заманили одного краківського інтелігентного ремісника і він, зведивши її серце, хотів женитись із селяночкою, хоч Анна Малуґіна була неосвіченою дівчиною, а він мав середню освіту. Сільські парубки закипіли гнівом, що краковичини забирає з їх села найкращу дівчину і вирішили не допустити до цього. І в день весілля, коли молода пара йшла до Кракова до шлюбу, коли молода пара йшла до Кракова до шлюбу, коли молода пара йшла до Кракова до шлюбу, парубки, в кількості 30 осіб, узброєні в коси, сокири і навіть револьвери, напали на розп'я-

гономію" і аж стогне під нею та прокидає той "історичний" день, коли його "бухтел" в "жовтих" сказати той нещасливий згоном про прилучення Закарпатської України до ЧСР. Той стогін "автономний" остільки голосний, що дійшов аж до Ліги Націй із скаргою на заропант нами автономію Закарпаття. Але оп. аграрників це не ворушить: "автоном" я" точиться в далі, і точитиметься доти, доки свідитимуть там вишкваліні "приятелі" закарпатського населення, або поки в того населення не урветься терпець і воно не впадне нам, його опікунам, асеровпейського скандалу.

До всесеського майже вже дійшло було. Дня 7-го липня 1929 р. в Ужгороді відбувся т. зв. «Літній парозоневський мотозі» Закарпаття України, що в резолюцій своїх осудив поліційно-колоніальний режим Росцигала-Вогтізала Шімена і рішуче вимагав усунення з Закарпаття цих алик духів чесько-українського зближення. Протест автономної української мотозі був остільки рішучим, що навіть с-демократичний «Літній Вихід» антинорми від тої безоглядності до чехів, котра звучала в промовах учасників і в їх пропозиціях та резолюціях. Хоч в Ужгороді в розі «Літній» напружив усі свою діяльність і безпосередньо конфліктував із у місцевих опозиційних силах, проте вони широко розійшлися серед населення й проникли в закордонні часописи, розповсюджуючи «Літній» імперіалістичний чехам. Спробуйте простувати їх, коті факти й дійсність, зазначені в них загально відомі й за кордоном, а нимогі цілком слушні й виправдані. Отже пп. Росцигала, Вогтізала і Шімен старанно позбали вплисти у вінець свободної Чехії мабуть чи не перші листки ганьби й неслави, що звучала широко з уст молоді генералії закарпатської українців. А тому, що по тім згоді в чого за змінюлося на крапці, можна співвіднести чого-дом, що вибух протесту й невдоволення до ганьбо-го негнимо повторюється ще в гостріших формах.

Розсипав-Вордідай-Шмек не пішли з Закарпаття (престіж влади!) а на запит Праги пояснили, що в них усе гаразд, а біда молоді в його резолюції — це інтрига українських емігрантів! І знову кілька душ, ні в чім неповинних полязних людей мусіли стати жертв козлами й опустити Закарпаття (а дехто й республіку), аби не похитнувся престиж влади. Правдівіж винуваті! либу-бу страшного гніву закарпатської молоді спокій-ненько творять і далі своє мерзине діло, владуючи, що вони не розуміють лекції, задовою їм білом.

Та арозумів її я, син колись так само поне-
блений, а тепер свободної Чехії, бо маю очі, щоби
бачити, я вуха, щоби чути, щоби розуміти баче-
нню й чуванню я на цій підставі скласти хоч при-
близну прогносту того, що може статись далі. На
цій підставі вважаю потрібним звернути увагу
тих, хто є відпов. дальшим за чеську політику на
Балканській, на те, що тут коїться. Радн. „престі-
ж“ пп. Ровніпала, Бха, Воглідала, Благн. Юнг-
вірта, Шімека, Коханого й т. і., що „сміють вітер“,
ви колись „пожнете бурю“.

Невже ми, що самі були поневолені, не в силі зрозуміти, що п'лятаторська політика напів-ігнорувати такі наслідки в може дати? Невже ви о-гольте обмежені, що не розумієте всієї утоп'ч-ности й безнадійности шкільних дусиль усіх Ш'мків у справі денационалізування цілого на-роду? Чи не вімчали нас самих і не виснажували естотіями, — а результат? Ми були чехами й будемо ними во віки й віки. Чи не гнобила, напр., велика Росія й не намагалася змосковити укра-їнц' в таких віках, відібравши р'дну мову в шко-лі, в урлах, у війську, й так само, як і ми, трак-туючи українців, як „баганів“, котих треба „культурно піднести“ через змосковлення, — а наслідки? Україна піднеслася і вже не позаст'єся, хоч би московські Розсипали, Своїш! Вогидали та Шімеки дусили, а л'ти й гин'ю Тарих при-кладів з історії можна навести безліч, але не для глухих і сліпих. Коли ми пильн'ше студіювали хоч би самого лише нашого великого Масарика й його пращ' по національному питанню, то ми дізнались би, що коли за часів до останньої ве-ликої війни справа денационалізації була тяжка, то тепер — по в'їні й по революціях — це спра-ва безнадійна й крім страшного нещастя, нічого не може дати ні одній, ні другій стороні.

Адолф Свобода.

Після виборів в Японії.

Під час останніх виборів в Японії урядова партія Місента дістала 273 мандати, а опозиційна партія Сепкака 174 мандати.

яне весілля товариства і прийнявши гостей відкати до дому. Але цього було надруковано за мало: вони кинулись на вітаючих гостей ще раз, виважили в хаті двері, вийшли відно і ввійшли до кімнати, ограбили все печиво, пиво і горілку, а на додаток потурбували гостей і пожемо поранили краківського жениха та його дружбу. Весілля перервано, а задрісіні парубки опинилися під опікою поліції.

— Гріх молодості Пшибишевського. Якогось на вєрх. Друга жінка Пшибишевського оголосила в познанській пресі отвертий лист, у якому звертає увагу, що в останній час Болеслав Пшибишевський, директор консерваторії в Москві, причім преса зазначувала, що він є сином письменника Пшибишевського. Пані В. Пшибишевська заявляє, що Болеслав Пшибишевський не є ані її сином, ані сином першої жінки письменника, але сином одної жидівки Фердєрової, з якою Пшибишевський у ранній молодості мав любовний зв'язок, озем якого був Болеслав, теперішній директор консерваторії в Москві. Цей Болеслав Фердєр виховався під опікою родини письменника, який не хотів допустити до того, щоб син Пшибишевського жив у нужді і залишився жидом, тому забрала його до себе і подбала про те, щоб цей гріх молодості письменника охрестився і прийняв прізвище Пшибишевського. Під час війни цей озем молодечої любові письменника і жидівки докотився до Москви і там впріє на директора консерваторії. По війні Болеслав Пшибишевський переписувався з батьком, але по деякім тасі письменник вирікся його цілком, а саме тому, що Болеслав не хотів вертати до Польщі. Коч Станіслав Пшибишевський його про те просив. Таким чином пані В. Пшибишевська заявляє, що одиноким законним сином письменника є Зенон Пшибишевський, який тепер є шведським віцеконсулом у Льондоні.

— Жінка. Біла села Віля ді Медзо недалеко Болонії снігова лавина засипала 21 осіб, із яких 10 померло відразу, а решта були поранені. Рятунковий відділ санітарів, висланий із Мадра-Марті, прийшов запізно і вирятував тільки тих, що були легше ранені.

— Лист Кутєпова? Недалеко села Евксі у Франції знайдено фляшку, в якій була візитівка ген. Кутєпова і його лист. Кутєпов пише, що його відвозять авто до пристані, потім ко-роблем до СРСР. „Лише чудо може спасти мене! Посилаю поздоровлення всім приятелям. Умру за нову Росію!“ так пише ген. Кутєпов. Але є також думка, що цей лист підроблений.

— Жертва комуністичного нападу. В половині січня берлінський комуніст Гелер поранив з револьвера провідника націонал-соціалістичної моводі Весселя. Вессель лежав у ліжничі і на ліжках, не зважаючи на всі зусилля лікарів удержати його при житті, він помер. Другого дня після смерті Весселя, національні соціалісти із помсти поранили одного комуніста.

— Араби нападють на християнські монастирі. З Єрусалима повідомляють, що араби напали на християнський монастир у Дильбі і стени, роризувавши ченців стрілянною з револьверів, ограбили монастирські келії та церкву. Нападники повтікали заки прийшла поліція і досі не вдалось викрити учасників нападу.

— Землетрус. З Атен прийшли відомості, що в місцевості Вольо над Егейським Морем був землетрус, який трівав 10 секунд. Землетрус був настільки сильний, що кілька домів розсипались у руїни, а в деяких домах потріскали стіни та потовклись шибі вікон. Деякі особи було поранених, а матеріальні втрати дуже великі.

— Велика залізнична катастрофа в Америці. На шляху Мілвокі—Шікаго поспішний поїзд вїхав на автомобіль, що переїжджав якраз через міст, наслідком чого наступила катастрофа і поїзд з автомобіля. У цій катастрофі згинуло 10 осіб, а понад 80 осіб було ранених.

— Самовбивчий змах. У Льонві при вул. Курковій ч. 17 скоїла з третього поверху молода жінка Станіслава П. Рятункова станція відважила її в безсвідомому стані до шпиталю. З листа, написаного при ній виходить, що не могла пережити розлуки зі Стасем.

— Новий каталог книжок на 1930 рік вислав дариом бібліотекам Книгарня Наукового Г-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок 10. 1318 0-10

— Традиційні вечорниці „Червоної Казини“ відбудуться дни 1. березня в залах Народної Гостиниці відповідно на цей вечір обуродованих. Уввара „Червоної Казини“ не виклада окремих запрошень. Поіменні карти вступу вивається в льокзал „Червоної Казини“ вул. Руська ч. 18/III. в дних 27. і 28. до год. 1-ої в пол. і від год. 5—6 по пол., та 1-го березня до год. 12-ої в полудне. 1512 2-4

Сойм.

Вибір 3 членів до комісії для розгляду подій з 31. жовтня. — За свободу скликання зборів.

На вступі засідання сойму дня 25. лютого маршал позачина, що одержав письмо від президента першої палати Нап. Суду в справі унеможливлення виборів до сойму в окр. ч. 62, наступом чого мавлати втратили послів: Окувалі, Камінський, Лойко, Шерба, Станкевич, Волниць і Гарнявич.

Описли сойм приступив до вибору трьох членів комісії, на м. ще трьох уступивших, для розгляду подій з 31. жовтня м. р. Пос. Славек (БВ) сказав, що ініціатива цієї комісії вийшла з БВ, бо комунікати маршала сойму описували подію стовоповичю й мильню. Комісія від першої хвилі малоризувала членів БВ. Регулярні, опрацювані послі, Ліберманом, обмежували цю меншість. Вкінці більшість довела до розбиття комісії. Ця більшість приспосабила собі права перерувати урядову суніціпіцію Марш. Пасульського (Галас на лівниці). Колиб сойм схотів скомплетувати комісію покликуючи 3 послів із інших груп, то клуб БВ, відмовить такій комісії довіри.

Марш. Дашинський питається, чи є які пропозиції щодо вибору. Пос. Ліберман називав пос. Гофмана (НПР), Вроцльського (Пяст) і Барановського (ХД). Пос. Полякевич старався докзати, що теперішній вибір 3 членів був би неагілний з попередньою ухвалою сойму. Пос. Ліберман пригадує йому, що попередню ухвалу сам клуб БВ, „уневажнив“. Маршал пояснює, що ухвала говорить про покликання п'ятих комісії з 9 членів, у цьому з із БВ. Клуб БВ, заявляє, що не хоче користуватися цією ухвалою та не пішли своїх членів до комісії. Отначе сойм хоче розглянути події з 31. жовтня та випадеувати до комісії 3 інших членів на місце тих, що не хочуть увійти в внесення пос. Лібермана, щоб на випадок арештання з боку Б делегатів до комісії вибрати на їх місце представників інших партій. Пос. Полякевич ставить внесення відіслати справу до регуляційної комісії. Внесення Полякевича візкинули, а прийняли внесення пос. Лібермана та приступили до голосування. Посли БВ, вийшли зі сали. Висліт голосування був такий: відітали 184 картки, в цьому білих 10 отже важких голосів 174. Пос. Гофман одержав 169 гол., Барановський 171 і Вроцльський 172. Их вибрано до комісії.

Описли сойм приступив до наглого внесення клубу Визволення, ППС і Стр. Хл. в справі обіжника міністерства внутр. справ про посольські віча з жовтня 1929 р. Референт пос. Чиневський, зазначив, що обіжник попереднього міністра в справі пос. віч, який домагався дозволу старости, не був агілний з приписами закону. А що теперішній міністр вилав новий обіжник, референт пропонує відіслати справу до комісії, щоб мін. Юзефський предіквив зміст нового обіжника, так щоб можна ухвалу приворівити до нового фактичного стану.

У дискусії промовляв м. і пос. Заваликунт. Пос. Станьчик (ППС) ствердив, що метою обіжника є унеможливувати віча опоз. послів і влекшувати віча послів із БВ. Коли пос. Станьчик сказав слова: „тоді, коли такі панове як Клешиньський цілували чоботи царів і імператорів...“ на лавках БВ скіянився великий галас, пос. Клешиньський прибіг до трибуни, а з ним п'ятьохнацять послів із БВ. З другого боку кинулися до трибуни послі ППС. Серед заг. метушні й галасу маршал перервав засідання на 10 хвиль. Після перерви маршал висловив жалі і обурення, що пос. Станьчик надужив свободи слова з трибуни, за що прикликав його до порядку.

Пос. Станьчик продовжуючи перервану промову домагався від теп. міністра вв. справ, щоб викликав усіх пововлів і старостів. Пос. Пулак (Визв.), тому, що нема офіційної відомості в справі обіжника, вилавно теп. міністром пропонує внесення комісії змотифікувати так: 1) сойм ствердив, що обіжник мін. Складковського є недопустимим поліційним засобом, якого метою є унеможливувати послів і сенаторам порозуміватись з виборцями; 2) сойм називає міністра вв. справ, щоб викликав цей обіжник. Пос. Гаврилюк (біл. роб.-сел. клуб) сказав, що Польща приготувалася до війни з СРСР. Зате маршал прикликав його до порядку, а потім виключив із засідань. Після кінцевої промови референта сойм прийняв резолюцію комісії в стилізації, предікженій пос. Путеком. Крім того прийняли резолюцію пос. Зиналикунта в справі предікження конст. комісією до 14 днів проекту закону про збори. Вкінці прийняли в 2 і 3. читання два закони про злізівдування дохотового потатку, який платять комунальні урядовці в користь комунальних союзів і в справі заміни дерев. парцел в користь помірського комунального союзу в Старогарді. На цьому закінчилися наради. Найближче засідання є п'ятинню.

Французський кабінет подав-ся до димісії.

Дня 25. лютого на засіданні парламенту премієр Шотан після мін.стерської наради, щоб негатино почати дискусію Пос. Рєгно сказав іронічно, що прем. Шотан висуває тепер програму свого попередника Тараіє та що соціалісти ним разом впробувать цю програму. Пос. Кашен критикуює уряд Тараіє та новий уряд Шотана. Прем. Шотан сказав, що гадяє, що словини свої обов'язки. Хоч прем. Тараіє був у Льондоні, то Врїли від богато літ кермує політикою Франції. Описли премієр зазначив вагу нинішнього голосування. В дальшій часті заг. лавни пос. Влом сказав, що соціалісти голосуватимуть за урядом, який, на їх думку, прийшов до влади після повалення реакційного уряду.

Палата, після прийняття денного порядку прем. Шотана, приступила до голосування Голосувало 569 послів. Абсолютна більшість 293. За внесенням лавни довіри залишилося 277 голосів, проти 292. Так уряд повалений 15 голосами. Висліт голосування викликав бурю оплесків на лавках правниці та центру. Богато послів зібралось довкола Тараіє й улазили йому овачію. Також овачію лівниці улазила Шотанові. Величезна гурма людей, лише з трудом адержувана поліцією, вилала овачією Тараіє.

Міністри пішли до Елізейської палати, щоб аложити на руки преа. Думєрта сето димісію.

Справа ревізії конституції.

Соймова конституційна комісія 25. лютого радила далі над ревізією конституції. В дискусії м. і промовляв пос. Влажкевич. Описли приступили до обговорення способу вибору президента. Референт пос. Маконський вказав, що провоти подають чотири способи вибору президента: 1) вибирає нарід у заг. голосуванні; 2) споміж двох кандидатів (проект БВ); 3) вибір заг. зборами електорів, покликаних задля того (проект лівниці); 4) вибір нар. конгресом (проект ХД); 5) вибір алученими палатами сойму та сенату (проект Стр. Нар.). Пос. Шлоуєський (БВ) мотивує проект БВ, і каже, що президент мусить бути вибраний поза парламентом. Пос. Надятковський (ППС) критикувал проект БВ, і докзавував, що пропозиція лівниці має додатні сторони. Аргумент, що президент не може бути залежний від Нац. З'брання, не є умотивований в практиці. На цьому дискусію відложили до четверга.

Біюжа.

Гроші.

Американський долар 87 00—87 50, канадський долар 87 00—87 50, чеська корона 0 26 25—0 26 50, австрійський шїлінг 1 25 00—1 25 50, рижин. лей 0 05 00—0 05 50, французький франк 0 34 75—0 35 00, швейцарський франк 1 71 90—1 72 10, фунт стерлінгів 43 30 00—43 50 00, радянський червінець 15 00—15 50, німецька марка 2 12 00—2 12 93

Золото: 20 корон 36 40 00—36 60 00, 20 франків 34 20 00—34 50 00, 99 німецьких марок 42 00 00—42 40 00, 10 російських рублів 36 00 00—36 40 00.

Срібло: Австрійська корона 0 25 00—0 25 00, 3 австрійських корон 2 80 00—2 90 00, австрійський флорен 1 40 00—1 45 00, російський рубель 2 20 00—2 25 00, копійки за рубель 1 10 00—1 15 00.

Збіжжя.

Пшениця двірська 35 00—36 00, пшениця селянська 32 00—33 00, жито галицьке 18 25—18 75, ячмінь галицький броварський —00—00, ячмінь на жито 13 00—14 75, ячмінь пастуший 13 75—14 75, овес галицький 14 50—15 00, кукурудза румунська 22 25—23 45, ба-раболя промислова 3 00—3 50, фасоль біла 50 00—60 00.

Зі спортового життя.

Ширші Сходини Карпатського Лешатарського Клубу відбудуться в четвер 27. II. ц. р. в год. 19.30 в Муз. Т-ні Лисенка, сала ч. 9. Програма: реферат в дискусію, фільм з лешатарських змагань, есентуалія. Видіа КЛК.

Ціни набілу у Льонві.

„Маслосоюз“ платня кооперативам дня 25. лютого ц. р.: за масло експортне солоне й несолоне прїма по 5 30 зол. за килограм; за літру молода 0 38 зол. за літру сметани 1 80 зол.; за копу лєш 6 20 зол.

Полярна експедиція Бирда.

Від яких двох місяців появлялися в часописях часто якісь неясні телеграми з Нью-Йорку про долю полуднево-полярної експедиції Бирда. А тому два тижні принесли телеграмми радїсну вістку, що корабель „City of New York“, висланому на поміч експедиції Бирда, замикнутий недоступними льсами, вдалось проломити ледяну бар'єру значаки тому, що бурі розбили цю бар'єру і корабель міг опов...

В друкарні Видавничої Спілки „Літо“. Львів. Рук.